

ovlašćuje ga po zaposlenju u smislu iste Uzance i na potpisivanje prijevoznice kojom je odnosni teret prevezen. Zbog toga konačno nije osnovano ni stajalište žalbe da tuženik nije bio dužan odmah reklamirati eventualnu neispravnost sa držaja prijevoznice, koju je potpisao tuženikov ovlašteni službenik, čim je ova neispravnost opažena.

M.S.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 14.II 1964.

Vijeće: Zvone Rihtman, dr Ernest Vajić, dr Emilije Pallua

Sudar brodova na moru - Zastarni rok za tjelesne povrede prouzrokovane sudarom iznosi dvije godine

Dana 17.IX 1958. u 17.45 sati došlo je pred lukom Rijeke do pomorskog sudara između broda "Pag" i broda "Rautas", koji je teglio lučki tegljač "Ahil". Tužiteljica se nalazila na brodu "Pag". Povodom udara broda "Rautas" u brod "Pag" tužiteljica je zadobila povrede, pa tužbom traži da joj tuženici, brodari remorkera i broda "Rautas", naknade štetu nastalu u vezi s liječenjem i trajnim umenjenjem radne sposobnosti.

Tuženici su prigovorili da je tužbeni zahtjev zastario.

Pobijanom presudom prvostepeni sud je uvažio prigovor zastare primjenom čl.19 Zakona o zastarjevanju potraživanja, pa odbio tužbeni zahtjev i obvezao tužitelja na naknadu troškova tuženicima.

Protiv presude žali se tužitelj zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka, bez navodjenja u čemu se one sastoje, te zbog pogrešne primjene materijalnog prava, i predlaže da žalbeni sud pobijanu presudu ukine i vrati prvostepenom sudu na ponovno raspravljanje i odlučivanje. U žalbi se navodi da je tužitelj - zbog nesvjesnog stanja u kome se nalazio - saznao za štetu i za počinitelja štete tek kad mu je zdravstveno stanje to dopustilo, pa je stoga prvostepeni sud bio dužan zastarni rok primijeniti računajući tek od toga časa; tako sračunatim protekom vremena sud bi utvrdio da tužba nije podnesena nakon izmeka trogodišnjeg zastarnog roka. Osim toga žalitelj smatra da prvostepeni sud nije s pravom odbio uvažiti da je posljednji dan od njega izračunatog zastarnog roka bila nedjelja, pa da je tužba mogla biti predana slijedeći dan u skladu s čl.101 st.3 Zpp.

Tuženici nisu odgovorili na žalbu.

Žalba je neosnovana.

Tužbeni zahtjev je zastario, ali ne temeljem čl.19 ZZP, kako to prvostepeni sud utvrđuje, jer se s obzirom na Zakon o izmjenama i dopunama ZZP /Sl.l. 57/54/ odredbe toga zakona o vremenu potrebnom za zastarjevanje ne primjenjuju na međusobna potraživanja privrednih organizacija i drugih osoba kojih slučajevi proistječu iz sudara brodova na moru. Utoliko se pobijana presuda pogriješno poziva na čl.19 ZZP.

Presudu je unatoč tome valjelo potvrditi iz drugih razloga.

Ukoliko se utuženo potraživanje ostvaruje protiv tuženika koji je pravna osoba jugoslavenskog prava, na njega se, s obzirom na nedostatak pozitivnih propisa o zastarjevanju potraživanja što proistječu iz pomorskog sudara, imaju u smislu čl.41 st.3 ZZP primijeniti pravna pravila koja određuju vrijeme potrebno za zastarjelost takvih potraživanja. Na osnovi toga ima se na odnos tužitelja prema domaćim tuženicima primijeniti pravno pravilo čl.6 Zakona od 29.VII 1912. /List Državnih zakona br.151/, koji se odnosi na odgovornost iz sudara brodova i na zahtjeve iz spasavanja i pomaganja brodovima na moru; tim propisom se za zastarjevanje takvih zahtjeva određuje rok od dvije godine od dana događaja. Ovo pravno pravilo ima se primijeniti i u ovom spornom slučaju, unatoč tome što se sudar desio u vodama područja na koje prije 6.IV 1941. nije dolazio do primjene Zakon od 29. VII 1912., jer se mora uzeti da je tim pravnim pravilima regulirana sporna materije na način koji odgovara pravnom poretku i pravnim shvaćanjima naše zemlje i njenim međunarodno-pravnim obvezama kao zemlje potpisnice Međunarodne konvencije za izjednačenje nekih pravila o sudaru na moru od 23.IX 1910., koju je 1931. ratificirala. Mora se stoga uzeti da bi zakonodavac pozitivnim pravom regulirao tu materiju u unutrašnjem pravu na isti način.

Ukoliko se isto potraživanje ostvaruje protiv tuženika koji je brodar broda koji vije švedsku zastavu, a Švedska je takodjer potpisala citiranu konvenciju, na potraživanje u smislu čl.41 st.2 ZZP ima se primijeniti ta Konvencija. U smislu Konvencije za potraživanje ima se primijeniti dvogodišnji zastarni rok, koji je počeo teći 18.IX 1958., pa je istekao 17.IX 1960.

Prema tome, utuženo potraživanje je zastarjelo bilo po propisima pravnih pravila iz Zakona od 29.VII 1912., bilo po Konvenciji.

Z.R.

Bilješka. - U gornjem sporu nije bio tužen brodar broda na kojem se nalazila tužiteljica kao putnik. Brodar tog broda morao bi biti tužen iz ugovornog odnosa, naime ugovora o prijevozu putnika, pa bi za njega zastera iznosila jednu godinu. Osim toga za prosudjivanje tog spora ne bi bili nadležni privredni sudovi.

B.J.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 18.II 1964.

Vijeće: Gabro Badovinac, Zvone Rihtman, Petar Koceić

Prijevoz stvari morem - Odustanak od ugovora - Mrtva vozarina - Ne smatra se da je vozar odustao od ugovora ako u ugovorenom roku nije stavio krcatelju brod na raspolaganje - Zakašnjenje broda daje naručitelju pravo na odustanak od ugovora - Ako naručitelj ne odustane od ugovora, mora platiti mrtvu vozarinu - Naručitelj mora, radi sniženja mrtve vozarine, dokazati da je brodar mjesto neukrcanog tereta ukrcao drugi

Tužitelj je špediter, naručitelj prijevoza, a tuženik vozar. Medju strankama se vodi spor o plaćanju mrtve vozarine. Nesporno je da je brod zakasnio u luku ukrcaja. Medjutim sporno je da li je tužitelj bio dužan platiti mrtvu vozarinu ili ne. Prvostepeni sud je dao pravo tuženiku. Tu presudu je potvrdio i drugostepeni sud sa slijedećim razlozima:

Iz nesporno utvrđenih činjenica u toku spora slijedi da je izmedju tužitelja i tuženika sklopljen ugovor o prijevozu određene robe, iz turskih luka u jednu jugoslavensku luku, u količini od 820 tona. Istina je da su stranke ugovorile rokove ukrcaja kako to slijedi iz nespornih tvrdnja stranaka i zaključnica od 5.II 1962. za 20-28. februara, kao i činjenica da tuženik nije tužitelju stavio ugovoreni brodski prostor na raspolaganje, već je to učinio kasnije.

U toku spora, medjutim, tužitelj nije ni utvrdio da je on nakon isteka ugovorenih rokova ukrcavanja odustao od ugovora ili tražio njegovu izmjenu. Ostajući dakle kod ugovora i nakon što su protekli ugovoreni rokovi ukrcaja, očito je da se tužitelj obzirom na zakašnjenje tuženika kao brodara nije poslužio svojim pravom da eventualno odustane od ugovora, pa je tuženik kao brodar ukrcavajući robu u ugovorenim lukama vršio ispunjenje odnosnog ugovora, te je punim pravom tužitelju, kao naručitelju broda, zaračunao vozarinu puno za prazno za one količine tereta koje mu nisu bile predane na prijevoz, a koje su bile ugovorene.